

Sygn. akt: III U 1804/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 kwietnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Teresa Suchcicka
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Małgorzata Laskowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 23 kwietnia 2014 r. w O.

sprawy z odwołania A. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania A. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P.

z dnia 9 grudnia 2013r. znak (...)

orzeka:

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje A. M. prawo do emerytury od 1 listopada 2013r.;
2. stwierdza brak odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji;
3. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P. na rzecz A. M. kwotę 60 (sześćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego.

UZASADNIENIE

A. M., wniósł odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P. z dnia 30.10.2013r., znak (...), odmawiającej mu prawa do wcześniejszej emerytury. Odwołujący domagał się uznania okresu od 2.11.1969r. do 31.03.1973r. do ogólnego okresu składkowego i nieskładkowego oraz zaliczenia okresów od 15.10.1996r. do 30.04.1997r., od 1.10.1997r. do 15.04.1998r. oraz od 1.10.1998r. do 31.12.1998r. jako pracy w warunkach szczególnych z tytułu zatrudnienia w Szkole Podstawowej w O. na stanowisku palacza o potwierdza świadectwo pracy w szczególnych warunkach.

W odpowiedzi na odwołanie ZUS wniósł o jego oddalenie. W uzasadnieniu podał, że odwołującemu do stażu pracy w szczególnych warunkach nie zaliczono okresów pracy w Szkole Podstawowej w O., ponieważ w

przedłożonym przez odwołującego świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach brak jest powołania się na zarządzenie resortowe. Oddział ZUS stwierdził, że odwołujący nie spełnia przesłanek do nabycia prawa do emerytury według przepisów art. 184 powołanej ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ponieważ do dnia 01.01.1999r. nie udokumentował 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

W dniu 15.10.2013r. w Oddziale Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w P. Inspektoracie w O. A. M. złożył wniosek o ustalenie uprawnień do wcześniejszej emerytury, na podstawie przepisów ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Rozpatrując wniosek o emeryturę Oddział ZUS uznał za udowodniony na dzień 01.01.1999r. okres pracy wynoszący 23 lat, 10 miesięcy i 1 dzień okresów składkowych i nieskładkowych w tym 3 lata okresów nieskładkowych 16 lat 1 miesiąc i 2 dni okresów składkowych oraz 4 lata 8 miesięcy i 29 dni okresów uzupełniających (pracy na roli).

Po analizie zgromadzonej w aktach dokumentacji ustalono także, że na dzień 01.01.1999r. odwołujący udokumentował 14 lat i 9 miesięcy okresów pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, zamiast wymaganych 15 lat pracy. Uwzględniony okres dotyczył zatrudnienia w (...) M. w charakterze kierowcy ciągnika.

Do pracy w szczególnych warunkach Oddział ZUS nie uwzględnił natomiast okresów pracy odwołującego w Szkole Podstawowej w O. w okresach od: 15.10.1996r. do 30.04.1997r., od 1.10.1997r. 15.04.1998r. oraz od 1.10.1998r. do 31.12.1998r. Organ rentowy nie uznał w w/w okresów zatrudnienia odwołującego gdyż przedstawione przez A. M. świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach zawierało braki formalne – nie powołano się na zarządzenia resortowe.

W związku z powyższym ZUS uznał, że odwołujący nie spełnia wymogów nabycia prawa do emerytury, gdyż na dzień 1.01.1999r. nie osiągnął 25 letniego okresu składkowego i nieskładkowego a także nie udokumentował 15 letniego okresu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze i decyzją z dnia 30.10.2013r. odmówił A. M. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym.

Ubezpieczony wniósł odwołanie od powyższej decyzji do Sądu Okręgowego jednocześnie dołączając nową dokumentację mającą wpływ na wysokość stażu pracy A. M..

W wyniku przeprowadzenia przez organ rentowy postępowania wyjaśniającego ZUS ustalił, że na dzień 1.01.1999r. ubezpieczony udowodnił okres zatrudnienia wynoszący łącznie 25 lat, w tym 16 lat 1 miesiąc i 2 dni okresów składkowych, 3 lata okresów nieskładkowych oraz 5 lat 10 miesięcy i 28 dni okresów uzupełniających (pracy na roli) oraz 14 lat i 9 miesięcy okresów pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. ZUS w dalszym ciągu nie uznał okresów pracy odwołującego w Szkole Podstawowej w O. jako pracy w szczególnych warunkach.

W związku z powyższymi ustaleniami decyzją z dnia 9.12.2013r. ZUS ponownie odmówił A. M. prawa do emerytury.

Odwołanie A. M. od decyzji ZUS z dnia 30.10.2013r. jest zasadne i skutkuje zmianą zaskarżonej decyzji.

A. M. urodził się w dniu (...) – a zgodnie z art. 24 ust 1b pkt 18 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym w okresie po 30.09.1953r. przysługuje emerytura w wieku emerytalnym wynoszącym co najmniej 67 lat.

Art. 184 w/w ustawy w związku z §4 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze stanowi, że ubezpieczonemu przysługuje prawo do emerytury, jeżeli spełnił łącznie następujące warunki:

1. osiągnął wymagany wiek emerytalny wynoszący w przypadku mężczyzn 60 lat,

2. nie przystąpił do Otwartego Funduszu Emerytalnego lub złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w OFE za pośrednictwem ZUS na dochody budżetu państwa,

3. w dniu wejścia w życie ustawy (tj. 1.01.1999r.) udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat w przypadku mężczyzn, w tym także 15 -letni okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wykonywanych stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku.

W związku, iż organ rentowy ostatecznie nie kwestionował spełnienia przez odwołującego wymogu posiadania 25 letniego okresu składkowego i nieskładkowego jedyną kwestią sporną pozostawało ustalenie czy na dzień 1.01.1999r. A. M. legitymuje się 15 letnim okresem pracy w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie uznał okresów zatrudnienia odwołującego w charakterze palacza w Szkole Podstawowej w O. w okresach wskazanych w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 14.11.2011r. Podstawą stanowiska organu rentowego były błędy natury formalnej zawarte w przedstawionym przez odwołującego świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

Na okoliczność ustalenia rzeczywistego charakteru pracy A. M. w spornych okresach Sąd przeprowadził postępowanie dowodowe: z akt emerytalnych, akt pracowniczych, zeznań świadków i odwołującego się.

W dokumentacji emerytalnej znajdującej się w aktach ZUS znajdują się kopie świadectw pracy odwołującego z których wynika, że w okresie od 15.10.1996r. do 30.04.1997r. oraz od 1.11.1999r. do 30.04.2000r. w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę palacza c.o. w sezonie grzewczym w Szkole Podstawowej w O.. W pozostałych świadectwach pracy z pracy w Szkole Podstawowej w O. nie wskazano stanowiska ani charakteru pracy odwołującego.

Sąd Okręgowy w toku postępowania pozyskał dokumentację pracowniczą A. M.. Z dokumentacji znajdującej się w aktach osobowych a w szczególności z umów o pracę z dnia 15.10.1996r. z dnia 1.10.1997r. i z 1.10.1998r. oraz z 1.09.1999r. wynika, że odwołujący zatrudniany był w charakterze palacza centralnego ogrzewania sezonowego. Z zaświadczenia kwalifikacyjnego z dnia 11.12.1997r. wynika, że odwołujący spełnił wymagania kwalifikacyjne i może prowadzić eksploatację na stanowisku eksploatacji urządzeń typu kotły, pompy i wentylatory oraz aparatury kontrolno-pomiarowej urządzeń automatycznej regulacji do tych urządzeń. Z znajdujących się w aktach osobowych zaświadczeniach lekarskich wynika, że A. M. był dopuszczany do pracy na stanowisku palacza.

W celu ustalenia, jakie czynności faktycznie wykonywał odwołujący się w szkole Podstawowej w O. Sąd przesłuchał także świadków: A. F. oraz W. S..

Świadek A. F. zeznał, że wraz z odwołującym pracował w Szkole Podstawowej w O.. Świadek pracował jako palacz przez 3 lata w okresie sezonowym około 15 lat temu i zajmował się obsługą kotłów. Według zeznań świadka odwołujący był zatrudniony wraz z nim jako palacz przy dużym piecu wodnym. Praca odwołującego polegała na obsłudze pieca węglowego, który grzał wodę i ogrzewał kaloryfery. Praca palaczy wykonywana była w okresie od 15 października do 15 kwietnia, była to praca ręczna nie zautomatyzowana przy rusztowanych kotłach. Praca wykonywana była w godzinach od 8.00 do 20.00 przez 12 godzin, była to praca zmianowa - wykonywało ją trzech palaczy, a piece nie były wygaszane. Praca przy kotłach polegała na wsypywaniu węgla i utrzymywaniu temperatury pieca, praca wykonywana była w małej kotłowni, a węgiel który ładowano do pieca znajdował się wewnątrz i na zewnątrz kotłowni. Ładowanie węgla do pieca odbywało się ręcznie, konieczne było też czyszczenie pieca czyli wybranie sadzy i oczyszczenie rusztu. Czyszczenie pieca odbywało się średnio raz w tygodniu zależnie od rodzaju użytego węgla ale bywało, że konieczne było czyszczenie i dwa razy w tygodniu. Piec który obsługiwał świadek oraz odwołujący był używany do ogrzewania budynku szkoły oraz mieszkań dla nauczycieli, które były w tym samym budynku na górze. Łącznie piec ogrzewał ok. 2000 metrów i konieczne było utrzymanie temperatury przez cały dzień. Prace palacza czyli odwołującego oraz świadka oraz trzeciego palacza były związane jedynie z obsługą kotła. Świadek dodał, że w chwili kiedy rozpoczął pracę w Szkole Podstawowej w O. odwołujący już tam pracował. Pracę palaczy wykonywał świadek wraz z odwołującym oraz M. Ś. a po odejściu z pracy etat świadka został zastąpiony przez W. S.. Świadek potwierdził, że jak odchodził z pracy to otrzymał świadectwo

pracy, Sąd po zapoznaniu się z tym świadectwem ustalił, że A. F. był zatrudniony w charakterze palacza c.o. w Szkole Podstawowej w O. w okresach od 15.10.1996r. do 28.04.1997r. od 1.11.1997r. do 15.04.1998r. oraz od 15.10.1998r. do 15.04.1999r.

Świadek W. S. zeznał, że wraz z odwołującym pracował w Szkole Podstawowej w O. w latach 1999- 2000 jako palacz. Świadek do dnia dzisiejszego pracuje w tej szkole na stanowisku palacza. Według relacji świadka odwołujący był już zatrudniony wcześniej na stanowisku palacza w tej szkole. Świadek zeznał, że prac w kotłowni wykonywana była ręcznie przy kotłach wodnych z rusztem, które grzało się węglem. Praca wykonywana była w systemie 3 zmianowym przez trzech palaczy po 12 godzin. Praca palaczy była jedyną jaką wykonywali, konieczne było ogrzanie szkoły i mieszkań w tym samym budynku. Praca polegała również na czyszczeniu pieca, trzeba było go przerusztować, wygasić i wyczyścić wszystkie przewody, ruszty i wyciąg kominowy obowiązkowo raz w tygodniu a czasem 2 – 3 razy w tygodniu. Węgiel do pieca był noszony ręcznie z piwnicy. Świadek dodał również, że piec nie był wygaszany w niedziele i święta a od 2000 roku został przerobiony na piec olejowy.

Przesłuchiwany w charakterze strony odwołujący się A. M. zeznał, że pracował w charakterze palacza sezonowego w spornych okresach tj. od 15.10.1996r. do 30.04.1997r., od 1.10.1997r. do 15.04.1998r. i od 1.10.1998r. do 30.04.1999r. a potem od 1.11.1999r. do 30.04.2000r. w Szkole Podstawowej w O.. Był zatrudniany na sezon zimowy i tylko w charakterze palacza przy rusztowym kotle wodnym. Praca związana była z ogrzaniem budynku szkoły i mieszkań i była wykonywana przez 12 godzin tj. 12 godzin pracy 24 godziny wolnego i następnie kolejne 12 godzin pracy. Piec nie był wygaszany stąd praca była zmianowa.

Zdaniem Sądu w/w dowody osobowe w postaci zeznań świadków oraz odwołującego się w całości zasługują na wiarę, gdyż są one spójne, logiczne, wzajemnie się potwierdzają i uzupełniają oraz korelują z dokumentacją zawartą w aktach osobowych i emerytalnych. Wszyscy przesłuchani w sprawie świadkowie pracowali z odwołującym w Szkole Podstawowej w O. jako palacze. Charakter wykonywanej pracy bezsprzecznie pozwalał świadkom posiadać odpowiednią wiedzę na temat pracy odwołującego w szczególności, że pracę tę wykonywali wspólnie w systemie zmianowym. Zeznania świadka A. F. dodatkowo znajdują swoje potwierdzenie w przedstawionych świadectwach pracy. Ponadto opisywany przez świadków oraz odwołującego charakter pracy palacza w Szkole Podstawowej w O. odpowiada typowemu stanowisku palacza centralnego ogrzewania, co jeszcze bardziej utwierdziło Sąd w przekonaniu co do rzetelności złożonych zeznań.

Podczas rozprawy przez Sądem w dniu 23.04.2014r. pełnomocnik odwołującego złożył wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu bhp celem ustalenia czy praca odwołującego była praca w warunkach szczególnych.

Sąd na mocy art. 217 k.p.c. powyższy wniosek oddalił, uznając, że sporne okoliczności zostały już wyjaśnione. Zebrany materiał dowodowy w postaci dokumentacji osobowej i zeznań świadków, a także zeznań odwołującego w sposób wystarczający i nie budzący wątpliwości pozwalał ocenić rzeczywisty charakter pracy A. M.. Sąd ponadto podziela stanowisko wyrażone w wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 25 kwietnia 2013r. III AUa 1095/12 zgodnie z którym „ustalenie wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy nie wymaga wiadomości specjalnych uzasadniających przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego”.

Zgodnie z Wykazem A, Działem XIV, poz. 1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze prace nie zautomatyzowane palaczy i rusztowych kotłów parowych lub wodnych typu przemysłowego są zaliczane do prac w szczególnych warunkach.

Powyższe pozwala na ustalenie, że A. M. w Szkole Podstawowej w O. był zatrudniony na stanowisku palacza kotłów niezautomatyzowanych w pełnym wymiarze czasu w spornych okresach tj. od 15.10.1996r. do 30.04.1997r., od 1.10.1997r. do 15.04.1998r. i od 1.10.1998r. do 31.12.1998r. w łącznym wymiarze 1 roku 4 miesięcy i 2 dni, a okres

ten należy zaliczyć odwołującemu do pracy w szczególnych warunkach zgodnie z wykazem A działem XIV poz. 1 Rozporządzenia Rady Ministrów z 7.02.1983r.

Wykazany w niniejszym postępowaniu przez A. M. okres pracy na stanowisku palacza w Szkole Podstawowej w O. wraz z uwzględnionym przez ZUS okresem 14 lat i 9 miesięcy - wynosi łącznie 16 lat 1miesiąc i 2 dni pracy w szczególnych warunkach i przekracza wymiar wymagany ustawowo.

Odwołujący się spełnił też wszystkie pozostałe przesłanki warunkujące nabycie uprawnień do emerytury, wynikające z art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a których organ emerytalny nie kwestionował. Na dzień 01.01.1999r. udowodnił bowiem wymagany okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat, w dniu 1.11.2013r. osiągnął wiek 60 lat i nie przystąpił do OFE.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Okręgowy w oparciu o art. 477¹⁴§2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 9.12.2013r. i przyznał A. M. prawo do emerytury począwszy od dnia (...)tj. od dnia, w którym ukończył 60 lat i spełnił wszystkie przesłanki do przyznania emerytury - stosownie do treści art. 129 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Zgodnie z treścią art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, Sąd był zobowiązany, przyznając odwołującemu prawo do emerytury, do zamieszczenia z urzędu w sentencji wyroku rozstrzygnięcia w przedmiocie odpowiedzialności organu rentowego co do nieustalenia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, tj. zarówno przyznającego prawo do świadczenia, jak też jego brak (wyrok SN z dnia 28.04.2010r., II UK 330/09, LEX 604220).

W ocenie Sądu Okręgowego w przedmiotowej sprawie brak było podstaw do obciążenia organu rentowego odpowiedzialnością za nieustalenie wszystkich okoliczności niezbędnych do wydania decyzji o przyznaniu odwołującemu prawa do emerytury. ZUS nie dysponował bowiem niezbędnymi i wystarczającymi dowodami pozwalającymi na uznanie pracy odwołującego w spornym okresie jako pracy w szczególnych warunkach. Dopiero na etapie postępowania sądowego odwołujący za pomocą zeznań świadków i akt pracowniczych wykazał, że faktycznie wykonywał prace palacza - co pozwoliło na zaliczenie spornych okresów do pracy w szczególnych warunkach. Z tych względów Sąd w punkcie 2 wyroku stwierdził brak odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

W punkcie 3 wyroku orzeczono o kosztach zastępstwa procesowego, zasądając od ZUS na rzecz A. M. kwotę 60 zł. Orzeczenie to wydano na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z § 11 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09. 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak w sentencji.